

Nr 98

Av herr **Gustafsson** i Borås, om anslag till den s. k. *Seriekommitténs verksamhet för upplysningsarbete om goda och underhållande böcker och tidskrifter för barn och ungdom.*

Problemen i samband med vad barn läser har i vår tid fått en särskild aktualitet. Tryckpressarna kastar ut ständigt växande massor av brokigt kolorerade alster, som faller i ögonen vid otaliga försäljningsställen och som är så billiga, att barn kan köpa sitt lystmäte för egna veckopengar. Under senare år har framför allt läsningen av s. k. seriemagasin tilltagit med explosionsartad hastighet. År 1953 utkom över 20 stycken sådana magasin, som trycktes i en sammanlagd upplaga av 37,5 miljoner exemplar. Enligt en undersökning som nyligen gjorts (Larson, Barn och serier, Sthlm 1954) läses dessa seriehäften i mycket stor utsträckning av barn och ungdomar på olika åldersstadier. En del innehåller serier av samma slag som brukar förekomma i dagspressen och är relativt harmlösa men de allra mest lästa häftena handlar om brott och förbrytare, har inslag av sadism och ger uttryck för en våldsmentalitet som kan förvirra fantasi- och föreställningslivet hos de barn som slukar dem i massor. Man har även märkt att serieläsningen hindrar barnen från att komma i kontakt med verklig litteratur. I pressen finns ofta uppgifter om samband mellan läsning av dåliga serier och ungdomskriminalitet.

Problemet har även andra sidor. Lärare klagar över att de barn som överger böckerna för att titta på serier få för liten övning att läsa och deras formella färdigheter blir lidande. Seriebildernas sparsamma och ofta miserabla texter hindrar utvecklingen av deras språksinne. Då barn och ungdom läser serier och annan mindervärdig litteratur kan deras smak bli fixerad vid sensationellt raffel och det blir svårt att påverka dem för god läsning. Att söka bekämpa läsningen av vad som möter såväl i dessa sadism- och gangsterserier som i de ur litterär synpunkt mindervärdiga kriminalmagasinen är ett betydelsefullt led i strävandena för en bättre folkbildning.

De dåliga seriehäftena har gått som en farsot över världen och överallt har uppstått en häftig reaktion mot dem. På många håll har man tillgripit lagstiftningsåtgärder mot seriemagasinen. I våra grannländer Danmark och Norge har tillsatts officiella kommittéer för seriefrågan. I somras hänsköts den till ministermötet i Reykjavik, vilket vi hoppas kommer att leda till nordiskt samarbete i saken. I Sverige finns även en kommitté som bildats på enskilt initiativ. Den kallas Seriekommittén och i den finns represente-

rade följande organisationer: Arbetarnas bildningsförbund, Målsmännens riksförbund, Sveriges allmänna folkskolläraryörening, Sveriges folkskollärrarinneförbund, Sveriges småskollärrarinneförbund, LO:s kvinnoråd, Folkpartiets kvinnoförbund, Kooperativa kvinnogillesförbundet, Sveriges husmodersföreningars riksförbund, Svenska landsbygdens kvinnoförbund, Svenska kvinnors medborgarförbund, Internationella kvinnoförbundet för fred och frihet, Sveriges mödrars fredsförbund, Frikyrkliga samarbetskommittén, Vita bandet, Nykterhetsorganisationen Verdandi och Tidningen Ungdomsnytt.

Kommitténs breda förankring vittnar om att dess strävanden stöds av en allmän folkmening och bör utgöra en borgen för goda resultat.

Kommittén har redan utfört ett omfattande och förtjänstfullt arbete, vilket även vitsordats vid de debatter i saken som förts i denna församling. Den har bedrivit en riksomfattande upplysningsverksamhet, gjort en undersökning om i vilken utsträckning barn och ungdom läser serier, varit med om att arrangera ungdomens bokdagar, redigera förteckningar över god ungdomslitteratur m. m. Detta arbete har utförts av rent personligt intresse utan stöd av det allmänna. Kommittén arbetar f. n. bland annat med att utforma en broschyr om barns läsning, som den har för avsikt att tillställa skolor och hem. Detta och övrigt arbete som kommittén utfört har varit föremål för ganska stora kostnader.

Kommittén har gjort sig förtjänt av att stödjas av det allmänna och med hänvisning till vad som ovan anförts hemställas,

att riksdagen måtte under åttonde huvudtiteln anslå 20 000 kronor för budgetåret 1956/57 till den s. k. Seriekommitténs verksamhet för upplysningsarbete om goda och underhållande böcker och tidskrifter för barn och ungdom.

Stockholm den 24 januari 1956

Axel Gustafsson

Borås